

Tarih Öğretmen Adaylarının “Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı” Dersine Yönelik Uygulamaları İle Görüşlerinin İncelenmesi

Talip ÖZTÜRK, Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK

*Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, e-posta: talipozturk@odu.edu.tr
Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, e-posta: filizzayimogluozturk@odu.edu.tr*

Özet

Bu çalışmanın amacı tarih öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersinde hazırladıkları materyaller ile ilgili çalışmalarını ve bu derse ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Tarih öğretmen adayları formasyon eğitimleri sırasında “Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” adlı dersi almaktadırlar. Çalışma grubunu, 2014–2015 öğretim yılında bir devlet üniversitesinin pedagojik formasyon sertifika programında öğrenim gören 41 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma nitel araştırma deseninde tasarlanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda tarih öğretmen adayları bu dersin kişisel ve mesleki gelişimlerine önemli katkılar yaptığını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretmen adayları, öğretim teknolojileri, materyal tasarımı.

The Investigation of History Teacher Candidates’ Applications and Opinions Towards “Instruction Technologies And Material Design” Course

Abstract

The aim of this study is to present history teacher candidates’ materials prepared in the “instructional technologies and material design” course and their opinions about the studies they have experienced. History teacher candidates take “instructional technologies and material design” course during their formation education process. The study group consists of the 41 history teacher candidates who are students in a state university, formation education certificate program in 2014-2015 education year. This study is designed as a qualitative one. The data gathered was analyzed by content analysis method. The attendants expressed that the course contributed their personal and professional development.

Key Words: History teacher candidates, instructional technologies, material design.

GİRİŞ

Öğretmen adaylarının bilgi teknolojileri ile ilgili eğitimleri, teknoloji okur-yazarlığı becerilerinin kazandırılması ve var olan teknolojileri öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanabilme yeterliliklerinin kazandırılması olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmektedir. Bu aşamalardan birincisi bilgi toplumunda her bireyin sahip olması gereken yeterlilik olup bu özelliğin, “Temel Bilgi Teknolojileri” dersi ile kazandırılması planlanmaktadır. İkinci aşamada ise okullarda yeni teknolojilerin kullanılabilmesi ile ilgili ve öğretmenlerin taşımaları gerekli olan özel yeterlilikler olup, bunlar “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” (ÖTMT) dersi ile öğretmen adaylarına kazandırılmak istenmektedir (Gündüz ve Odabaşı, 2004: 45).

“Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersi, öğretmenlik meslek dersleri içinde yer alan önemli derslerden biridir. Bu dersin tarihçesine bakıldığında, ilk olarak 1998-1999 eğitim öğretim yılından itibaren öğretmen yetiştiren programlarda formasyon dersi olarak “Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme” adı altında verilmeye başlandığı (Yüksek Öğretim Kurulu, 2007; Seferoğlu, 2006), 2005-2006 yılında yapılan değişiklikle dersin adının, “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” olarak değiştirildiği görülmektedir (Seferoğlu, 2006).

YÖK tarafından belirtilen kur tanımına göre “Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersinin amacı; “... öğretim-öğrenme süreçlerini etkili ve verimli kılmak üzere kullanılan materyallerin tasarımının yapılması, uygulanması ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.” şeklinde belirtilmiştir. Bu nedenle aday öğretmenlere öğretim teknolojileri kullanarak öğretim materyalleri tasarımı becerilerinin kazandırılması gerekir. Eğitim sürecinde öğrenci gereksinimlerine uygun materyallerin bulunması önemlidir. Eğer imkânlar buna elverişli değilse, ikinci bir alternatif olarak materyallerin öğretmenler tarafından tasarlanması ve geliştirilmesi gerekir. Fakat bu süreç uzun zaman aldığından yoğun bir çalışmayı gerektirmektedir (Kaya, 2006: 27).

Demirel, Seferoğlu ve Yağcı (2004), Koşar ve diğerleri (2003) ve Yalın (2003) eserlerinde öğretim materyallerinin, öğrencilerin dikkatini çekerek onları öğrenmeye güdülediğini, öğrenmeyi somutlaştırarak kolaylaştırdığını, öğrencilerin derse katılımını arttırdığını ve etkili öğretimi sağladığını belirtmişlerdir. Araştırmacılar (Çilenti, 1988; Şahin ve Yıldırım, 1999; Şimşek, 2002; Yıldız, 2002; Karataş ve Yapıcı, 2006), öğretim materyallerinin eğitim sürecinde çok sayıda faydası olduğu bir çok kez belirtmişlerdir. Bütün bu araştırmalar göstermektedir ki, eğitim sürecinde materyal kullanımı öğretmen adaylarının yetişmeleri açısından kritik öneme sahiptir. “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersi aracılığıyla aday öğretmenlere önemli

nitelik ve beceriler kazandırılmaktadır. Buna karşın bu dersin öğretiminde bazı aksaklıkların bulunduğu da görülmektedir (Demircioğlu, 2012: 1-2).

Alan yazın taraması yapıldığında, ÖTMT dersine ilişkin tarih öğretmen adaylarının uygulamaları ve görüşleri üzerinde herhangi bir çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Dolayısıyla bu çalışma ile tarih öğretmen adaylarının bu derse karşı bakış açılarını görmek ve onların bu derste oluşturulan ürünlerinden örnekler sunmanın uygulayıcılar açısından faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada öğrencilerin geliştirdikleri materyallerden örnekler de sunulmuştur. Ayrıca bu derse yönelik tarih öğretmen adaylarının görüşleri Ek-1’de yer alan soruların cevaplarına göre elde edilmiştir.

Bu çalışmanın sonuçlarının, ÖTMT dersine yönelik olarak verilen eğitimin düzenlenme ve yürütülmesi süreçlerine ve hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının geliştirilmesi süreçlerinde yararlı olacağı düşünülmektedir.

Bu araştırma, Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersini alan, “Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı Dersine Yönelik Uygulamaları ve Derse Yönelik Görüşleri Değerlendirme Formu’na (Ek-1) yönelik ölçeğe yanıt vermeyi kabul eden ve kendileriyle görüşme yapılmasına gönüllü olarak izin veren, ülkemizdeki bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi’nde pedagojik formasyon eğitimi alan tarih öğretmeni adayları ile sınırlıdır.

Araştırma üç alt problem temelinde gerçekleştirilmiştir;

1. Tarih öğretmen adaylarının tasarladıkları öğretim materyalleri ve özellikleri nelerdir?
 2. Tarih öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine ilişkin görüşleri nelerdir?
 3. Tarih öğretmen adaylarının tasarladıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Araştırmada bu alt amaçların çözümlenmesi gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, tarih öğretmen adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçladığından ilişkisel tarama türünde betimsel bir araştırma olduğu söylenebilir (Karasar, 2007). Çalışmada araştırma amacına uygun olarak, araştırma soruları doğrultusunda, nitel metodoloji kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2014–2015 öğretim yılında bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinde Pedagojik formasyon sertifika programında öğrenim gören 41 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, öncelikle konuyla ilgili literatür taraması yapılmış ve araştırmanın amacı doğrultusunda açık uçlu sorulardan oluşan bir taslak form oluşturulmuştur. Alanda uzman üç öğretim elemanının görüşleri doğrultusunda, diğer branşlarda (edebiyat, coğrafya, ilahiyat) formasyon eğitimi alan 10 öğretmen adayına pilot uygulama yapıldıktan sonra gerekli dönütler alınarak forma son hali verilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Hazırlanan “Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı Dersine Yönelik Uygulamaları ve Derse Yönelik Görüşleri Değerlendirme Formu” çalışma grubunda yer alan öğretmen adayı sayısı kadar çoğaltılarak Kasım-Aralık 2014 tarihleri arasında çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan 41 öğretmen adayına verilen ölçeklerin tamamı geri dönmüştür. Bazı ölçeklerdeki maddeler kısmen doldurulmuş, ancak kısa ifadeler yazılmış olan ölçekler dâhil hepsi değerlendirilmeye alınmıştır.

Uygulama, 2014-2015 öğretim yılında ülkemizdeki bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinde tarih grubunda verilen ÖTMT dersinde gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adayları tarafından 30 öğretim materyali geliştirilmiştir. Bu çalışmada örnek oluşturmak amacıyla 11 öğretim materyaline yer verilmiştir. Materyallerin geliştirilmesinin her aşamasında öğretim üyesi ve materyali hazırlayan öğrenciler birlikte çalışmışlardır. Öğretim üyesi süreç içerisinde teorik sunum, materyal geliştirmede rehberlik ve dönüt düzeltme işlemlerini gerçekleştirmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, nitel araştırma içerisinde yer alan betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri ile analiz edilmiştir. Betimsel analiz, verilerin özetlenmesi ve yorumlanması işlemi, içerik analizi ise

derinlemesine incelendiği ve betimsel yaklaşımla ortaya konulamayan kavram ve temalara ulaşıldığı teknikler olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Analizlerin geçerlik ve güvenilirliğini arttırmak için, veriler alanda uzman farklı araştırmacılar tarafından da incelenmiştir. Sonraki aşamada ise anlamlı bölümlerden yola çıkarak farklı kodlar oluşturulmuş ve elde edilen kodlar arasındaki ilişkiler incelenerek, cevaplara ilişkin temalar oluşturulmuştur. Farklı araştırmacılar tarafından ulaşılan kategoriler karşılaştırılarak üzerinde uzlaşılan kategoriler oluşturulmuştur. Kimlik bilgilerinin gizli tutulması nedeniyle katılımcılara birer rumuz (Ö...) verilmiş ve bulgular bölümünde yer alan cevapların sonlarına eklenmiştir. Bazı cevaplar birden fazla tema altında toplanabildiğinden, söz konusu cevaplarla ilgili tablolarda frekans sayıları değişiklik göstermektedir.

Yin (1994), nitel değerlendirmelerde doğrudan alıntıların bireylerin düşüncelerini olduğu gibi yansıtanın araştırmanın etkililiğini arttırdığını ifade etmektedir. Bu nedenle bu çalışmada her bir temaya örnek olabilecek cevaplar aynen aktarılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde izlenen adımlar şu şekilde özetlenebilir; (1) adlandırma, (2) düzenleme, sınıflandırma, tasnif etme, (3) tema geliştirme, (4) geçerlik ve güvenilirlik çalışması (5) verilerin bilgisayar ortamına aktarılması.

BULGULAR VE YORUM

Tarih öğretmen adaylarının “Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersine yönelik deneyimlerine ilişkin bulgular iki ayrı bölümde verilmektedir. Birinci bölümde tarih öğretmen adaylarının derslerinde tasarladıkları materyallerden örnekler, ikinci bölümde ise tarih öğretmen adaylarının açık uçlu sorulara verdikleri cevapların analiz edilmesi sonucu elde edilen bulgular yer almaktadır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında 2014-2015 eğitim-öğretim yılı güz yarısında “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersinde tarih öğretmen adayları tarafından hazırlanmış materyallerden seçilmiş örnekler sunulmuştur.

Uygulama Örnekleri

Örnek Uygulama: 1

Materyalin Adı: Hafıza Oyunu

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 10. sınıf sanat tarihi

Materyalin Tasarım Amacı: Görsel, zihinsel ve işitsel öğrenme

Kullanılan Malzemeler: Mukavva, makas, eliş kâğıdı, yapıştırıcı bant, oyun hamuru, jelatin, fotoğraf çıktısı

Materyalin Kullanımı: Öğrenciler materyalde yer alan resimleri eşleştirerek, o resim hakkındaki bilgiyi öğrenmeye çalışırlar.

Fotoğraf 1: Hafıza Oyunu

Örnek Uygulama: 2

Materyalin Adı: Tarihi risk

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 10. sınıf gerileme dönemi, ıslahatlar, padişahlar, savaşlar, şahsi kişilikler ve diğer gelişmeler

Materyalin Tasarım Amacı: Öğrenmeyi pekiştirmek ve kolaylaştırmak

Kullanılan Malzemeler: Mukavva karton, a4 kâğıt, yapıştırıcı, prit ve sıvı yapıştırıcı, eski kitap kapakları, kurdele (3 renk), makas, maket bıçağı, zımba, metre, fon kartonu, delgeç, kpss hazırlık kitapları

Materyalin Kullanımı: Sınıfta iki grup oluşturularak bilgi yarışması düzenlenir. Materyalde yer alan sorular ve puan değerleri ile öğrencilerin bilgilerinin değerlendirilmesi sağlanır.

Fotoğraf 2: Tarihi risk

Örnek Uygulama: 3

Materyalin Adı: Beylikler dönemi haritası

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 9. sınıf Türkiye tarihi ve 2. Beylikler dönemi

Materyalin Tasarım Amacı: Anadolu'nun Türkleşmesinde önemli yeri olan 2. Beylikler dönemini görsel harita ile daha iyi ve kalıcı bir şekilde öğrenilmesini sağlamak

Kullanılan Malzemeler: Mukavva, yapıştırıcı, renkli kâğıtlar, makas, maket bıçağı, kalem, örnek harita (2. beylikler dönemi), siyah keçeli kalem

Materyalin Kullanımı: Materyalde yer alan beyliklerin alanları kaldırıldığında altıda günümüzde bulunduğu yerler ile ilgili bilgiler görülür.

Fotoğraf 3: Beylikler dönemi haritası

Örnek Uygulama: 4

Materyalin Adı: Osmanlı tarihi kutusu

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 10. sınıf ve 11. Sınıflar

Materyalin Tasarım Amacı: Öğrencilere Osmanlı tarihlerinde padişahları anlatırken hem görsel hem de dokunarak daha etkili bir öğretim sağlama

Kullanılan Malzemeler: 1 adet dışı tarihi resimlerle kaplı dikdörtgen bir kutu, 36 adet kibrit kutusu, sıvı yapıştırıcı, renkli eliş kâğıtları, renkli kartlar, 36 padişahın resmi, kalem
Materyalin Kullanımı: Materyalde her bir padişah için hazırlanan kutucukta, o padişah ile ilgili önemli bilgiler bulunmaktadır.

Fotoğraf 4: Osmanlı tarihi kutusu

Örnek Uygulama: 5

Materyalin Adı: Soyağacı

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 9. sınıf Osmanlı tarihi, Osmanlı padişahları

Materyalin Tasarım Amacı: Padişahların kronolojik hükümdarlıklarını ve kronolojik olaylarını öğrencilerin anlamasını ve akılda kalıcılığını sağlamak

Kullanılan Malzemeler: Mukavva, fon karton, rulo selpak, padişah resimleri, sıvı yapıştırıcı, makas, maket bıçağı, iplik

Materyalin Kullanımı: Materyalde yer alan padişah resimleri, dönemin önemli olaylarının yer aldığı bölüme yapıştırılarak eşleştirme yapılır.

Fotoğraf 5: Soyağacı

Örnek Uygulama: 6

Materyalin Adı: Osmanlı saray görevlileri çarkı

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 10. sınıf, 2. Ünite, Osmanlı devletinde saray görevlileri

Materyalin Tasarım Amacı: Görsel olarak eğitsel ve dikkat çekici bir materyalle Osmanlı saray görevlilerini tanıtmak ve öğretmek

Kullanılan Malzemeler: Mukavva, sıvı yapıştırıcı, çivi, raptiye, elışı kâğıdı, renkli resimler, kalem, şerit bant

Materyalin Kullanımı: Çark üzerinde yer alan görevlilerin resimleri, arkalarında da görevleri bulunmaktadır. Öğrencilerden resimleri aracılığıyla görevleri hakkında çıkarımlarda bulunmaları istenir.

Fotoğraf 6: Osmanlı saray görevlileri çarkı

Örnek Uygulama: 7

Materyalin Adı: Coğrafi keşifler oyunu

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 10. sınıf coğrafi keşifler

Materyalin Tasarım Amacı: Öğrencide kalıcı bilgiler oluşturmak, eğlenerek coğrafi keşifler hakkındaki bilgileri öğrenmelerini sağlamak

Kullanılan Malzemeler: Mukavva, kuru boya, makas, sıvı yapıştırıcı, renkli fon kartonu, atlas, zar, elışı kâğıdı

Materyalin Kullanımı: Materyalde yer alan soruları bilmek suretiyle Amerika'ya ulaşmayı amaçlayan bir oyun kurgulanmıştır.

Fotoğraf 7: Coğrafi keşifler oyunu

Örnek Uygulama: 8

Materyalin Adı: Soyağacı

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 10, 11, 12 sınıfların Osmanlı tarihi dersi

Materyalin Tasarım Amacı: Osmanlı devletinin kuruluşundan yıkılışına kadar tahta çıkan padişahları öğrenciye kavratmak

Kullanılan Malzemeler: Mukavva, renkli el işi kâğıdı, kibrit kutuları, sıvı yapıştırıcı, renkli kâğıtlar, saksı, toprak, zımba

Materyalin Kullanımı: Soyağacında bulunan padişah resimlerinin içinde, dönemin önemli olayları yer almaktadır.

Fotoğraf 8: Soyağacı

Örnek Uygulama: 9

Materyalin Adı: Tarih takvimi

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu:

Materyalin Tasarım Amacı: Öğrencilerin tarihsel olaylara karşı merak duygusunu arttırmak

Kullanılan Malzemeler: Mukavva, kaplanmış A4 kâğıt, yapışkan kâğıtlar, yapıştırıcı

Materyalin Kullanımı: Takvim üzerinde yer alan günlerde, tarihte o günde meydana gelmiş olaylar bulunmaktadır.

Fotoğraf 9: Tarih takvimi

Örnek Uygulama: 10

Materyalin Adı: Kil tabletler

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 9. sınıf ilköğretim uyarlıkları, Anadolu medeniyetleri

Materyalin Tasarım Amacı: Hitit çivi yazısı örneği gösterilerek kil tabletlerin ne olduğu, bilginin kayıt altında tutulmasının zorluklarını görür

Kullanılan Malzemeler: İki bardak un, bir bardak tuz, su, sulu boya, sivri uçlu bıçak, çivi, siyah keçeli kalem, A4 kâğıt

Materyalin Kullanımı: Öğrencilere kil tabletlerin nasıl olduğunu somut olarak göstermek amacıyla kullanılır.

Fotoğraf 10: Kil tabletler

Örnek Uygulama: 11

Materyalin Adı: Anadolu’da kurulan uygarlıklar

Materyalin Hazırlanan Sınıf, Ünite ve Konusu: 6. sınıf sosyal bilgiler dersi Anadolu’da kurulan uygarlıklar

Materyalin Tasarım Amacı: Öğrencilere görsel ve dokunsal öğrenmeyi sağlama, bilgiyi öğrenmede kalıcı olması amaçlanmıştır

Kullanılan Malzemeler: Mukavva, büyük boy fon kartonu, sıvı yapıştırıcı, renkli taş, maket gemi, metal para, maket küp, yapışkan kâğıtlar, kalem kutusu, makas, renkli kalemler

Materyalin Kullanımı: Materyalde Anadolu uygarlıkları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Fotoğraf 11: Anadolu’da kurulan uygarlıklar

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi "Tarih öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine ilişkin görüşleri nelerdir?" şeklinde belirtilmiştir. Bu alt probleme ilişkin görüşme formunda yer alan açık uçlu sorular aracılığıyla toplanan veriler ayrı tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

Görüşme formunda yer alan "Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı" dersinin amaçlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?" sorusuna görüşme yapılan kişilerin verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak Tablo 1’de verilmiştir

Tablo 1.

Katılımcıların “ÖTMT” dersinin amaçlarına ilişkin görüşleri

Temalar	f	%
Düşünme ve yaratıcılığı geliştirme	14	23.72
Öğrencinin konuyu kavramasını kolaylaştırma	12	20.34
Teknolojiyi kullanma	8	13.55
Öğrencinin dikkatini çekme	7	11.86
Öğrenmeyi kalıcı kılma	7	11.86
Öğretmen nitelikleri kazandırma	5	8.47
Dersi eğlenceli kılma	3	5.10
Öğrenciyi aktif kılma	2	3.40
Sınıf yönetimi sağlama	1	1.70
Toplam	59	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi “*Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*” dersinin amaçlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir? sorusuna %23.72’lik kısım düşünme ve yaratıcılığı geliştirme cevabını vermiştir. Bu soruya verilmiş cevaplardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“*Öğrenmeyi kolaylaştırıcı, eğlenceli hale getiren bir derstir. Düşünmeyi ve yaratıcılığı canlandırdığını düşünüyorum. (Ö13)*” şeklinde ifade etmiştir.

“*Bu dersin amacı öğrencilere anlatılan konunun daha kolay anlaşılabilmesi ve öğrencilerin dikkatini daha da çekmek için hazırlanan materyalin hem görsel hem işitsel hem dokunsal yönden öğrencinin daha kolay kavramasını sağlamak. (Ö42)*” diyerek dersin öğrenciye konuyu kavratma da önemli olduğunu vurgulamıştır.

“*Teknolojiler ve tasarımların dersin öğrenilmesinde çok etkili olduğunu düşünüyorum. Teknoloji ile daha çok görsel video internet bağlantısı ile öğrencilere anında dönüt verme imkânı sunduğundan çok etkilidir. Materyal tasarımı ise öğrencinin buluş yoluyla öğrenmesinde çok etkili. Öğrenci hem tasarlıyor. Böylece düşünme, üretebilme gücü artıyor. (Ö48)*” cevabını vererek teknoloji kullanmanın, dersi öğrenciye sunmada etkili olduğunu belirtmiştir.

“*Bir öğretmenin sınıf yönetiminde kullanacağı amaçlara yönelik bilgiler verilmektedir. (Ö54)*” cevabını vererek sınıf yönetimini kolaylaştırmada etkili olduğunu vurgulamıştır.

Görüşme formunda yer alan “*Bu dersin formasyon programlarındaki yeri ve gerekliliği ile ilgili ne düşünüyorsunuz?*” sorusuna görüşme yapılan kişilerin verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Katılımcıların “ÖTMT” dersinin formasyon programlarındaki yeri ve gerekliliği ile ilgili görüşleri

Temalar	f	%
Mutlaka olmalı / gerekli	21	35.58
Öğrenmeyi kolaylaştırmayı öğrenme	13	22.04
Öğretmen adayları için faydalı / geliştirici	11	18.65
Yaratıcılığı geliştirme	10	16.94
Teknolojiyi kullanmayı öğrenme	3	5.10
Ekip çalışmasını öğrenme	1	1.69
Toplam	59	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi, “*Bu dersin formasyon programlarındaki yeri ve gerekliliği ile ilgili ne düşünüyorsunuz?*” sorusuna %35.58’lik kısım bu dersin mutlaka olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu soruya verilmiş cevaplardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“*Bu ders formasyon programında mutlaka olmalıdır. Öğretmen adayının da yaratıcılık gücünü artırır. Öğrencilerinin de. Ve ayrıca dersi daha dikkat çekici hale getirir. Öğrencilere anlatılan konunun daha kolay anlatımı ve daha rahat anlayışının nasıl olabileceği konusunda öğretmen adaylarına yardımcı olur. (Ö5)*” cevabını vermiştir. Bu cümlelerden bu dersin kolaylaştırmayı öğrenme de öğretmen adaylarına yardımcı olduğu söylenebilir.

“Formasyon eğitiminde bütünleyicidir. Öğrenciye dersi öğretebilmek için, akılda kalmasının bence en önemli yoludur. (Ö27)” cümlelerinden öğrenmenin kalıcı olarak sağlanmasında etkili olarak kullanılabileceği söylenebilir.

“Öğretmen adayları için hayal dünyasının gelişmesini sağlamıştır. Özgün bir çalışma ortaya koyulmuştur. Bu açıdan güzel olmuştur. (Ö29)” cümlelerinden bu dersin öğretmen adaylarına faydalı bir ders olduğu söylenebilir.

“Yaratıcılığı artırması açısından programda yer alması faydalı. Kendi beceri ve yaratıcılığını kullanabilmek ve başkalarının da yaratıcılıklarından almak oldukça faydalı. (Ö33)” cevabını vermiştir. Bu cümlelerden bu dersin yaratıcılığın gelişmesinde önemli bir rol sahibi olduğunu söylenebilir.

Görüşme formunda yer alan “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersine ilişkin beklentileriniz nelerdir? Bu beklentilerinizin karşılanma düzeyi hakkında bilgi verir misiniz?” sorusuna görüşme yapılan kişilerin verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3.

Katılımcıların “ÖTMT” dersinden beklentilerine ilişkin görüşleri

Temalar	f	%
Beklentim karşılandı	14	28.57
Materyal öğrenme ve hazırlama	13	26.53
Yaratıcılık gücünü geliştirme	8	16.32
Teknolojiyi kullanma becerisi kazanma	6	12.25
Dersi daha verimli anlatma becerisi kazanma	5	10.20
Daha uygun çalışma ortamı olabilirdi	2	4.08
Ders saati az	1	2.05
Toplam	49	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersinin ilişkin beklentileriniz nelerdir? Bu beklentilerinizin karşılanma düzeyi hakkında bilgi verir misiniz?” sorusuna %28.57’lik kısım beklentilerinin karşılandığını ifade etmiştir. Bu soruya verilmiş cevaplardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“Her öğretmenin yaratıcılık gücünün geliştirilmesi ve her türlü anlatım öğretim tekniğinin kullanılabilmesi için biz öğretmen adaylarına yardımcı olmasını bekliyordum ve beklentim kesinlikle karşılandı. (Ö18)” cevabını vermiştir.

“Yapamayacağım bir materyal tasarımımdan korkuyordum bu dersi almadan önce. Ama şimdi bir materyal hazırlıyoruz. Bence çok eğlenceli. Çocuklara hazırladığımızı sandığımız materyali aslında kendimize hazırlıyoruz. Yani önce biz donanıyoruz. Sonra öğrenciyi donatıyoruz. (Ö39)” cevabını vererek bu dersin öğretmen adayları için geliştirici olduğu söylenebilir.

“Yaratıcılığımızı kullanmamıza imkân tanıdığını düşünüyorum. Hiç böyle bir girişimde bulunmamış kişinin açılmasına imkân verip kendini geliştirmesine fırsat verdiğini düşünüyorum. (Ö41)” şeklinde cevap vermiştir.

“Bu ders için daha uygun bir çalışma ortamı olabilirdi. (Ö45)” “Ders saati kısıtlı. (Ö47)” şeklinde cevap vermiştir.

Görüşme formunda yer alan “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersinin eğitim ortamlarına bakış açınızı değiştirdiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.” sorusuna görüşme yapılan kişilerin verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.

Katılımcıların “ÖTMT” dersinin eğitim ortamlarına bakış açılarına etkilerine ilişkin görüşleri

Temalar	f	%
Bakış açım değişti	23	35.40
Dersi daha zevkli ve verimli kılmayı öğrenme	18	27.70
Materyal hazırlamanın ve teknolojiyi kullanmanın önemini kavrama	13	20
Öğretmen adayları için faydalı	6	9.23
Sınıf ortamını etkin kullanmayı öğrenme	3	4.61
Bakış açım başta da iyiydi	1	1.53

Materyal dersliği yok	1	1.53
Toplam	65	100

Tablo 4’te görüldüğü gibi “*Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*” dersinin eğitim ortamlarına bakış açınızı değiştirdiğini düşünüyör musunuz? Açıklayınız.” sorusuna %35.40’lik kısım bakış açısının değiştirdiği yönünde cevap vermiştir. %27.70’lik kısım “Dersi daha zevkli ve verimli kılmayı öğrenme” şeklinde cevap vermiştir. Bu soruya verilmiş cevaplardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“*Kesinlikle değiştirdi. En azından konuyu düz anlatımla karşı tarafa vermek yerine yapılacak etkinliklerle çok daha zevkli ve değişik şekilde, ilgi çekecek aktarmanın daha iyi olduğunu fark ettim. (Ö14)*” cevabını vererek bir dersin nasıl eğlenceli hale getirilebileceği yönünde bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir.

“*Hazırlanan materyal ve yapılan etkinlikler sayesinde ders daha eğlenceli hale gelmiş ve öğrenciler derse aktif bir şekilde katılmıştır. (Ö25)*” cevabını vererek öğrencilerin derse aktif katılmasında etkili olduğunu ifade etmiştir.

“*Evet düşünüyörüm, materyallerle birlikte dersler sıkıcı olmaktan çıkarılıp daha eğlenceli bir konuma geliyor. Sözlü anlatımın yetmediği ve dersin sıkıcı olduğu veya öğrencinin sıkıldığı durumlarda materyal derisi monotonluktan kurtarır. (Ö32)*” şeklinde cevap vererek dersin daha eğlenceli hale nasıl getirilebileceği konusunda düşüncelerini ifade etmiştir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi, ‘Tarih öğretmen adaylarının tasarladıkları öğretim materyallerine ilişkin görüşleri nelerdir?’ şeklinde belirtilmiştir. Bu alt probleme ilişkin görüşme formunda yer alan açık uçlu sorular aracılığıyla toplanan veriler ayrı tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

Görüşme formunda yer alan “*Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en kolay aşama hangisi oldu? Neden ve nasıl kolay olduğunu düşünüyörünüz? Açıklayınız.*” sorusuna görüşme yapılan kişilerin verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.

Katılımcıların materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en kolay buldukları aşama ile ilgili görüşleri

Temalar	f	%
Materyal oluşturma aşaması (kesme, yazma, yapıştırma)	16	39.05
Fikir üretme/ düşünme aşaması	5	12.20
Materyal malzemesi bulma aşaması	5	12.20
Tasarladıktan sonra materyali oluşturmak kolaydı	5	12.20
Her aşamada kolay ve eğlenceliydi	4	9.75
Malzemelerin kolay temin edilmesi	3	7.31
Grup çalışması eğlenceliydi	1	2.43
Materyale isim bulma aşaması	1	2.43
Sunum aşaması	1	2.43
Toplam	41	100

Tablo 5’te görüldüğü gibi, “*Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en kolay aşama hangisi oldu? Neden ve nasıl kolay olduğunu düşünüyörünüz? Açıklayınız.*” sorusuna %39.05’lik kısım “*Materyal oluşturma aşaması (kesme, yazma, yapıştırma)*” cevabını vermiştir. Bu soruya verilmiş cevaplardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“*Yapım aşaması en kolayıydı. Fikirde karar kıldıktan sonra yapmak işin en basiti haline geldi. (Ö17)*”cevabını vererek fikir aşamasına karar verdikten sonra fikri uygulamanın daha kolay olduğunu ifade etmiştir.

“*En kolay aşama malzemelerin alınması oldu. Çünkü çabuk ulaşabileceğimiz malzeme kullanmayı tercih ettik.(Ö34)*” cevabını vererek kolay temin edilebilir malzemelerle materyal yapmanın daha kolay geçtiğini ifade etmiştir.

“*Düşünme aşaması. Materyalimizi çok kolay zihnimizde canlandırdık. (Ö39)*” şeklinde cevap vermiştir.

“*En kolay aşama son aşamaydı. Planladığımız materyal şekillenmiş, sunuma hazır hale gelmişti. (Ö40)*” şeklinde cevap vermiştir.

Görüşme formunda yer alan “*Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en çok zorlandığınız aşama hangisi oldu? Neden ve nasıl zorlandığınızı düşünüyorsunuz? Açıklayınız.*” sorusuna görüşme yapılan kişilerin verdikleri cevaplar yüzde ve frekans olarak Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.

Katılımcıların materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en çok zorlandıkları aşama hakkındaki görüşleri

Temalar	f	%
Materyalin ne olacağını belirleme / tasarlama aşaması	17	41.46
Materyali yapma/ oluşturma aşaması (kesme, yapıştırma, çizme, soru yazma)	10	24.40
Öğrenci seviyesine uygun ve kullanılabilir olması	3	7.31
Konu alanı geniş	3	7.31
Materyal ilgi çekici ve amaca uygun olması	2	4.88
Hiçbir aşamada zorlanmadım	2	4.88
Materyal malzemesi bulma	2	4.88
Grup arkadaşlarının ortak çalışması	2	4.88
Toplam	41	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi, “*Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en çok zorlandığınız aşama hangisi oldu? Neden ve nasıl zorlandığınızı düşünüyorsunuz? Açıklayınız.*” sorusuna % 41.46’lık kısım Materyalin ne olacağını belirleme/tasarlama aşaması cevabını vermiştir. % 24.40’lık kısım ise Materyali yapma/ oluşturma aşaması (kesme, yapıştırma, çizme, soru yazma) cevabını vermiştir. Bu soruya verilmiş cevaplardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

“*Materyal oluşturmada en çok zorlandığım aşama, konuyu olduğu gerçeklikle platformda tasarlamak oldu. Zira konu. Anlattığım dersle bağdaşıp amacına hizmet etmesi gerekir. Kaldı ki materyalin öğrencilerde merak uyandıracak şekilde düzenlemeye gayret gösterdim. Çünkü öğrencide merak, konuyu daha iyi anlamasına vesile olur. (Ö3)*” cevabını vererek materyal tasarlarken konuya uygun olması gerektiği, öğrencinin dikkatini çekecek bir materyal olması gerektiğini de ifade etmiştir.

“*Bu derste nasıl bir materyal hazırlayacağımızı düşünme aşaması çok zor olmuştur. Çünkü hem öğrencinin seviyesine uygun hem de kullanılabilirliği çok önemlidir. Bu konuda çok zorlandım. (Ö11)*” cevabını vererek materyal tasarlarken öğrenci seviyesine uygun ve kullanılabilir bir özelliğe sahip olması gerektiğini de ifade etmiştir.

“*En zor aşama ağacın iskelesini oluşturmak oldu. Çünkü kartonlarla ağaç gövdesi meydana getirmek görüldüğü kadar kolay olmadı. (Ö31)*” şeklinde cevap vererek materyal oluşturma aşamasında zorlandığını ifade etmiştir.

“*En zorlandığımız aşama ayrıntı çalışmalara girdikçe birçok şeyi tamamlamak oldu (Ö37)*” şeklinde cevap vermiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Bu araştırmada ulaşılan sonuçlar ile diğer araştırma bulgularıyla yapılan karşılaştırmalar şöyledir;

Öğretmen adayları, “*Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*” dersinin amaçlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir? sorusuna öğretmen adaylarının %23.72’lik kısmı düşünme ve yaratıcılığı geliştirme cevabını vermiştir. Kolburan (2010)’ın yapmış olduğu araştırmaya katılan öğretmen adayları ÖTMG dersini aldıktan sonra bilgilerini daha etkili, ilgi çekici ve verimli bir biçimde sunabilme yeterliliği kazandıklarını ifade etmişlerdir. Benzer sonuçlara Şahinkaya ve Şahinkaya (2004)’nın çalışmasında da ulaşılmıştır.

“*Bu dersin formasyon programlarındaki yeri ve gerekliliği ile ilgili ne düşünüyorsunuz?*” sorusuna katılımcıların %35.58’lik kısmı bu dersin mutlaka olması gerektiğini ifade etmiştir. Öğretmen adaylarının “*Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*” dersine yönelik tutumlarına yönelik yapılan bir çalışma (Çetin ve diğ., 2013), öğretmen yetiştirmede bu dersin önemine işaret etmektedir.

“*Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*” dersine ilişkin beklentileriniz nelerdir? Bu beklentilerinizin karşılanma düzeyi hakkında bilgi verir misiniz?” sorusuna öğretmen adaylarının %28.57’lik

kısmı beklentilerinin karşılandığını ifade etmiştir. Ayrıca, Yaman (2007: 68) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre, Türkçe öğretmeni adaylarının “ÖTMT” dersine ilişkin olumlu düşüncelere sahip oldukları görülmüştür. Bu bağlamda araştırma sonuçlarının birbirini desteklediği görülmektedir.

“Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersinin eğitim ortamlarına bakış açınızı değiştirdiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.” sorusuna öğretmen adaylarının %35.40’lık kısmı bakış açısının değiştiği yönünde cevap vermiştir. Katılımcıların %27.70’lik kısmı “Dersi daha zevkli ve verimli kılmayı öğrenme” şeklinde cevap vermiştir. Kolburan (2010)’ın yapmış olduğu araştırmada, öğretmen adayları ÖTMG dersi sayesinde yaratıcılıklarını geliştirdikleri, olaylara çok yönlü bakabildiklerini ve gerektiğinde kendi alanları ile ilgili etkili materyaller tasarlayabileceklerini ifade etmişlerdir. Söz konusu bulgulara Sönmez ve diğerlerinin (2006) yaptıkları çalışmada da rastlanmıştır. Yaptıkları çalışmada, öğrenciler bu dersler ile klasik öğretmen modelinden farklı üretken ve yaratıcı bir öğretmen olarak yetiştiklerini, öğretim teknolojilerini kullanabilen ve bunları ders sırasında nasıl kullanılmasına gerektiğini tecrübe ettiklerini, bu teknolojiyi kullanarak daha etkili öğrenme için materyal geliştirebilme deneyimlerinin geliştiğini ifade etmişlerdir. Özer ve Tunca (2014) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu öğretim materyalinin öğrenmeyi kolaylaştırması, öğrencilerin dikkatini çekmesi ve derse olan ilgiyi artırması nedenleriyle mesleki yaşamlarında materyal hazırlayacaklarını ve kullanacaklarını belirtmişler, hazırladıkları materyallerin bakış açılarını değiştirdiği üzerinde durmuşlardır. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çoğunluğunun ÖTMT dersi sürecinde materyal hazırlama ve kullanmanın önemini kavradıkları görülmüştür. Söz konusu araştırmanın bulguları, bu araştırma ile benzerlik göstermektedir.

“Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en kolay aşama hangisi oldu? Neden ve nasıl kolay olduğunu düşünüyorsunuz? Açıklayınız.” sorusuna öğretmen adaylarının %39.05’lik kısmı “Materyal oluşturma aşaması (kesme, yazma, yapıştırma)” cevabını vermiştir. Özer ve Tunca (2014) tarafından yapılan benzer bir araştırmada öğretmen adayları materyallerini hazırlarken en kolay aşamanın sunum aşaması olduğunu belirtmişlerdir.

“Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en çok zorlandığınız aşama hangisi oldu? Neden ve nasıl zorlandığınızı düşünüyorsunuz? Açıklayınız.” sorusuna öğretmen adaylarının % 41.46’lık kısmı “materyalin ne olacağını belirleme/tasarlama aşaması” cevabını vermiştir. Katılımcıların % 24.40’lik kısmı ise “materyali yapma/ oluşturma aşaması (kesme, yapıştırma, çizme, soru yazma)” cevabını vermiştir. Özer ve Tunca (2014) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adayları materyallerini hazırlarken karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin en çok kullanılan malzemeden kaynaklı güçlükler yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Elde edilen bu sonuçların uygulama sahasında göz önünde bulundurulmasının, ÖTMT dersinin okutulmasındaki verimin yükseltilmesi açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Çetin, B., Bağceci, B., Kinay, İ. ve Şimşek, Ö. (2013). Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine yönelik tutum ölçeğinin (ÖTMTDYTÖ) geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *The Journal of Academic Social Science Studies*, Volume:6 Issue:2, p. 697-713, URL: http://www.jasstudies.com/Makaleler/753228501_37kinayismail_T-697-713.pdf adresinden erişilmiştir.
- Çilenti, K. (1988). *Eğitim teknolojisi ve öğretim*, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Demircioğlu, İ. H. (2012). Tarih öğretimi, öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı, Editörler: İ.H. Demircioğlu ve İ. Turan, *Tarih öğretiminde öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö., Seferoğlu, S. ve Yağcı, E. (2004). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Gündüz, Ş. ve Odabaşı, F. (2004). Bilgi çağında öğretmen adaylarının eğitiminde öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin önemi, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, Cilt 3, Sayı 1. URL: <http://www.tojet.net/articles/v3i1/317.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Karataş, S. ve Yapıcı, M. (2006). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin işleniş ve uygulama örnekleri, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 8, Sayı: 2, URL: <http://www.aku.edu.tr/aku/dosyayonetimi/sosyalbilens/dergi/VIII2/myapici.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kolburan Geçer, A. (2010). Teknik öğretmen adaylarının öğretim teknolojisi ve materyal geliştirme dersine yönelik deneyimleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt:VII, Sayı:II, 1-25, URL: http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_VII/aralik_2010/2010_44_a_gecer.pdf adresinden erişilmiştir.
- Koşar, E., Yüksel, S., Özkılıç, R., Avcı, U., Alyaz, Y. ve Çiğdem, H. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Öğreti Yayınevi.

- Özer, Ö. ve Tunca, N. (2014). Öğretmen adaylarının materyal hazırlama ve kullanmaya yönelik görüşleri, *Route Educational and Social Science Journal*, Volume 1(3), URL: http://www.ressjournal.com/Makaleler/1062232670_16%20Nihal%20Tunca.pdf adresinden erişilmiştir.
- Seferoğlu, S. S. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sönmez, Ö. F., Çavuş, H. ve Merey, Z. (2009). Coğrafya öğretmenlerinin öğretim teknolojileri ve materyalleri kullanma düzeyleri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 2, 213-228.
- Şahin, T. ve S. Yıldırım (1999). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*, Ankara: Anı Yayınevi.
- Şahinkayası H. ve Şahinkayası, Y. (2004). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (BÖTE) bölümü lisans programında bulunan “öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme” dersinin analizi. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Şimşek, N. (2002). *Derste eğitim teknolojisi ve öğretim*, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Yalın, H. İ. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel.
- Yaman, H. (2007). Türkçe öğretmeni adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme” dersi bağlamında Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin yeterlilik ve algıları, *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 7, 57-71, URL: <file:///C:/Users/EliteBook/Downloads/15372-33995-1-SM.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, R. (Editör) (2002). *Öğretim teknolojisi ve materyal geliştirme*, Ankara: Mikro Yayınları.
- Yin, R. K. (1994). *Case study research design and methods*. SAGE Publications.
- Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK]. (2007). *Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri*(1982-2007). URL: <http://www.yok.gov.tr> adresinden erişilmiştir.

EK-1:

**TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARININ “ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ VE MATERYAL TASARIMI”
DERSİNE YÖNELİK UYGULAMALARINA VE DERSE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK
DEĞERLENDİRME FORMU**

Değerli Öğretmen Adayı;

Aşağıda tarih öğretmen adaylarının “öğretim teknolojisi ve materyal tasarımı” dersine yönelik uygulamaları ve derse yönelik görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla bazı sorular yer almaktadır. Bu sorularına vereceğiniz cevaplardan elde edilen veriler tamamen bilimsel araştırma amaçlı olarak kullanılacaktır. Araştırma sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için soruları samimi ve doğru olarak yanıtlamanız çok önemlidir.

SORULARI

1. “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersinin amaçlarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

2. Bu dersin formasyon programlarındaki yeri ve gerekliliği ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

3. “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersine ilişkin beklentileriniz nelerdir? Bu beklentilerinizin karşılanma düzeyi hakkında bilgi verir misiniz?

.....
.....
.....
.....

4. “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersinin eğitim ortamlarına bakış açınızı değiştirdiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

5. Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en kolay aşama hangisi oldu? Neden ve nasıl kolay olduğunu düşünüyorsunuz? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

6. Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en çok zorlandığınız aşama hangisi oldu? Neden ve nasıl zorlandığınızı düşünüyorsunuz? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

EXTENDED SUMMARY

It is important to find the student needed materials in the educational process. These materials should be designed and developed by the teachers, if the possibilities are not appropriate. But, this may require a concentrated and a tiring study period of time by the teachers. "Instruction technologies and material design" course occupy an important place in teacher education. The course was first introduced to the teacher candidates during 1998-1999 educational year as a formation course. According to the Council of Higher Education's definition, the aim of this course "... design, practice use and evaluate the educational materials in order to make more effective and fruitful of the teaching-learning process." So the teacher candidates should be educated appropriate to this explanation.

At the literature research, it was seen that there is not a research about how the history teacher candidates do on this course and what their opinions are. So, this study seems to be helpful in order to present the perspectives, their applications and also their opinions. The result of the study is thought to be also helpful to teachers and researchers who are interested in "Instruction technologies and material design" course. The opinions are searched by the semi-structured questions in the supplementary section.

The research investigates two questions; 1. What are the teaching materials specifications that are designed by the history teacher candidates? 2. What are the history teacher candidates' opinions about the materials they produced and to the course itself?

The study is a qualitative descriptive one. The study group consists of the history teacher candidates who are students in Ordu University, faculty of education, formation education program in 2014–2015 educational year. The data gathering tool was prepared according to the literature review and the problems of the research. The data gathering scale was applied to 41 history teacher candidates at the end of the educational term. Content analysis method was used to present teacher candidates' opinions. In order to present valid and reliable analysis, the data was requested to examine by other field experts. The attendants' personal information was kept in secrecy and nicknames and numbers were used such as (Ö...).

The findings and the results of the research are as following;

The history teacher candidates answered "What are your opinions about the objectives of "Instruction technologies and material design" course?" question as it develops thinking skills and creativity. Çetin et al. (2013) pointed that the importance of this course in the teacher education process.

The history teacher candidates answered "What do you think about the place and the necessity of this course?" question, as %35.58 of the attendants "exactly must be taught". Kolburan (2010), Şahinkayası and Şahinkayası (2004) reached the similar findings in their researches.

The history teacher candidates answered "What are your expectations about the objectives of "Instruction technologies and material design" course?" question, as %28.57 of the attendants that their expectations are met. Yaman (2007) also reported that Turkish language teacher candidates have positive attitudes toward the same course.

The history teacher candidates answered "Do you this course changed your perspective to the educational environments?" question, %35.40 of the attendants replied positively.

The history teacher candidates answered "What was the easiest stage of the material design and development process?" question, %39.50 of the attendants replied as "creating the material"

The history teacher candidates answered "What was the hardest stage of the material design and development process?" question, %41.46 of the attendants replied as "design and decide stage"